

**A MAGYAR TERMÉSZETTUDOMÁNYI MÚZEUM
MOLLUSCA-GYŰJTEMÉNYÉBEN TALÁLHATÓ
KOVÁCS GYULA-FÉLE KOLLEKCIÓ ROMÁNIAI VONATKOZÁSAI**

– Vánca Klára –

1. Előzmények

Egy szerencsés véletlen folytán került kezembe Kovács Gyula „gyűjtési naplójának” (amely valójában csak az általa bejárt gyűjtőhelyek faunalistájának gyűjteménye)¹ másolata. Örömmel láttam, hogy milyen sok helyen gyűjtött malakológiai anyagot Erdély- és Románia-szerte. Különösen érdekelt, mert annak ellenére, hogy nagyon sok kiváló malakológus és természetbúvár végzett malakológiai gyűjtéseket Romániában (leginkább Erdélyben), mégis nagyon sok az olyan terület, amelynek malakofaunájáról kevés adat áll rendelkezésünkre. Azért is tartom fontosnak ezen adatok külön publikációban való közlését, mert Kovács Gyula élete során kevés adatot publikált a romániai anyagából. Reményeim szerint sok szakember hasznosíthatja az adatait.

Kovács Gyula célirányos gyűjtőútjain kívül erdélyi, ill. romániai kirándulását mindig összekötötte kisebb-nagyobb gyűjtéssel (1. kép). Mint megtudtam, nemcsak véletlenszerűen gyűjtött egy adott helyen, hanem a szakirodalom alapján előre kiválasztotta a környék fontosabb lelőhelyeit. Ugyanakkor sokszor olyan helyre is elment gyűjteni, ahonnan addig kevés adat volt ismert. Erre példa a Bihar-hegység nyugati oldala és a Zarándi-hegység. Néhány érdekes fajjal vagy populációval kecsgető lelőhelyre többször is visszatért. Így figyelemmel kísérte az adott terület egyes fajainak jelenlétét vagy eltűnését. Többször megfordult a Paladilhia transsylvania gyűjtőhelyén, a Révi-szurdokban.² Ezenkívül többször visszajárt a Tordai-hasadékhhoz, a Békás-szorosba és a Vöröstoronyi-szorosba is.

Mivel nem volt saját gépkocsija, ezért mindig körülményes volt számára az utazások megszervezése. Így több gyűjtőútjára vonattal jutott el. Máskor a tantestületi kirándulások során vagy az ODK (Országjáró Diákok Köre) túrái alkalmával kerített sort gyűjtésre. Voltak kimondottan gyűjtési célú útjai, melyekre más malakológussal együtt ment el, mint például: Richnovszky Andorral, Bába Károllyal, Domokos Tamással.³

¹ Az egyszerűség kedvéért neveztem gyűjtési naplónak. Valójában azonban a gyűjtőhelyek faunalistájának gyűjteményéről van szó, mely ugyan nem meríti ki a gyűjtési napló fogalmát, de az érthetőség kedvéért a továbbiakban ezt a definíciót használom.

² KOVÁCS 1977. 59–61.

³ BÁBA–KOVÁCS 1975. 27–34; DOMOKOS 2003. 41–48.

A 30 évet átölelő időszak során, Románia-szerte, több mint 802 tételnyi anyagot gyűjtött össze. Ez a 17 000 tételes magángyűjteményének megközelítőleg 5%-át teszi ki.

A „gyűjtési napló” adatait összevettem a Magyar Természettudományi Múzeumban szereplő adatokkal, és a kettő alapján születtek meg az alábbi regiszterek. A tájékozódás segítésére a gyűjtőhelyeknél általában az a helységnév vagy földrajzi név szerepel, amely alapján a legkönnyebben azonosítható a lelőhely. A gyűjtőhely megadása alapvetően a magyar (román) helységnévvel történik, de ahol a természeti földrajzi tárgy ismertebb (pl. Békás-szoros, Révi-szurdok stb.), ott az utóbbi megnevezést használom. Az évszámokat követően a gyűjtőhelyek nevei ábécérendben követik egymást. Tekintettel a terjedelemre, a pontos gyűjtési helyeket (gyűjtési pontokat) nem tüntettem fel.

A fajok minden esetben ábécérendben követik egymást. A fajok neveit úgy használom, ahogy a múzeumi adattárban és a „gyűjtési naplóban” szerepelnek, vagyis ahogy Kovács Gyula használta őket (1. ábra). Nem foglalkozom tehát sem nevezéktani, sem pedig szubgenerikus problémákkal. Az olvasó számára a szükséges eligazodást néhány fontosabb, az irodalomban jelzett forrás biztosítja.⁴

Ahhoz, hogy könnyebben át lehessen látni a 802 tételes adathalmazt, két szempont szerinti csoportosításban: a gyűjtés időrendjében (2. alpont) és a fajok ábécérendjében (3. alpont) is felsorolom az adatokat. Az egyszerűsítés végett a második esetben csak a magyar földrajzi nevek szerepelnek. Itt a Gastropodák (Csigák) és a Bivalviák (Kagylók) osztályát természetesen különválasztottam.

2. Adatok a gyűjtés időrendjében

1960: Püspökfürdő – Nagyvárad (Băile 1. Mai – Oradea): *Theodoxus prevostianus* (C. Pfeiffer), *Melanopsis parreyssi* Philippi.

1972: Herkulesfürdő (Băile Herculane): *Ena obscura* (O.F. Müller).

1973: Békás-szoros (Cheile Bicazului): *Acicula parcelineata* (Clessin), *Aegopinella nitens* (Michaud), *Aegopinella pura* (Alder), *Alinda biplicata* (Montagu), *Carychium tridentatum* (Risso), *Chondrina clienta* (Westerlund), *Clausilia dubia* Draparnaud, *Cochlicopa lubrica* (O.F. Müller), *Cochlodina cerata* (Rossmässler), *Cochlodina ortostoma* (Menke), *Ena montana* (Draparnaud), *Granaria frumentum* (Draparnaud), *Helicigona faustina* (Rossmässler), *Helix pomatia* Linné, *Laciniaria plicata* (Draparnaud), *Oxychilus draparnaudi* (Beck), *Oxychilus glaber* (Rossmässler), *Pseudalinda stabilis* (L. Pfeiffer), *Platyla polita* (W. Hartmann), *Punctum pygmaeum* (Draparnaud), *Pupilla triplicata bibaca* M. Kimakowicz, *Pyramidula rupestris* (Draparnaud), *Ruthenica filograna* (Rossmässler), *Truncatellina cylindri-*

⁴ SOÓS 1945; RICHNOVSZKY-PINTÉR 1979; GROSSU 1981, 1983, 1987; PELBÁRT 2000; FEHÉR-GUBÁNYI 2001. 9–20.

ca (Férussac), *Vallonia costata* (O.F. Müller), *Vertigo alpestris* Alder, *Vertigo pusilla* O.F. Müller, *Vestia elata* (Rossmässler), *Vitrea crystallina* (O.F. Müller), *Vitrea transsylvanica* (Clessin), *Vitrina pellucida* (O.F. Müller). **Brassó (Braşov):** *Aegopinella nitens* (Michaud), *Cochlodina cerata* (Rossmässler), *Euomphalia strigella* (Draparnaud), *Laciniaria plicata* (Draparnaud), *Oxychilus draparnaudi* (Beck), *Oxychilus glaber* (Rossmässler), *Perforatella vicina* (Rossmässler). **Csernabesenyő (Pecinişca):** *Bulgarica vetusta* (Rossmässler), *Bulgarica rugicollis* (Rossmässler), *Cepaea vindobonensis* (Férussac), *Chilostoma trizona* Rossmässler, *Chondrina clienta* (Westerlund), *Cochlodina laminata* (Montagu), *Granaria frumentum* (Draparnaud), *Laciniaria plicata* (Draparnaud), *Macedonica marginata* (Rossmässler), *Oxychilus inopinatus* (Uličný), *Pomatias rivulare* (Eichwald), *Pyramidula rupestris* (Draparnaud), *Spelaeodiscus triarius* (Rossmässler), *Truncatellina cylindrica* (Férussac), *Vallonia costata* (O.F. Müller). **Déva (Deva):** *Aegopinella minor* (Stabile), *Alinda biplicata* (Montagu), *Cochlicopa lubrica* (O.F. Müller), *Cochlicopa lubricella* (Porro), *Cochlodina marisi* (A. Schmidt), *Euomphalia strigella* (Draparnaud), *Granaria frumentum* (Draparnaud), *Laciniaria plicata* (Draparnaud), *Pupilla muscorum* (Linné), *Succinea oblonga* Draparnaud, *Truncatellina cylindrica* (Férussac), *Vallonia costata* (O.F. Müller), *Vallonia pulchella* (O.F. Müller), *Vitrina pellucida* (O.F. Müller). **Herkulesfürdő (Băile Herculane):** *Acanthinula aculeata* (O.F. Müller), *Aegopinella minor* (Stabile), *Alinda biplicata* (Montagu), *Bulgarica rugicollis* (Rossmässler), *Bulgarica rugicollis carissima* (Rossmässler), *Bulgarica vetusta* (Rossmässler), *Carpathica langi* (L. Pfeiffer), *Cepaea vindobonensis* (Férussac), *Chilostoma trizona* Rossmässler, *Chondrina clienta* (Westerlund), *Cochlodina laminata* (Montagu), *Ena obscura* (O.F. Müller), *Euomphalia strigella* (Draparnaud), *Granaria frumentum* (Draparnaud), *Helicella obvia* (Menke), *Helix pomatia* Linné, *Laciniaria plicata* (Draparnaud), *Macedonica marginata* (Rossmässler), *Oxychilus draparnaudi* (Beck), *Oxychilus glaber* (Rossmässler), *Perforatella incarnata* (O.F. Müller), *Phenacolimax annularis* (G. Studer), *Platyla banatica* (Rossmässler), *Pomatias rivulare* (Eichwald), *Punctum pygmaeum* (Draparnaud), *Pupilla muscorum* (Linné), *Pyramidula rupestris* (Draparnaud), *Ruthenica filograna* (Rossmässler), *Spelaeodiscus triarius* (Rossmässler), *Truncatellina cylindrica* (Férussac), *Vitrea crystallina* (O.F. Müller), *Vitrea jetschini* (Kimakowicz), *Vitrea subrimata* (Reinhardt). **Királyhágó – Bucsa (Bucea):** *Alinda biplicata* (Montagu), *Cochlicopa lubrica* (O.F. Müller), *Cochlodina laminata* (Montagu), *Euomphalia strigella* (Draparnaud), *Hygromia transsylvanica* (Westerlund), *Orcula doliolum* (Bruguière), *Pseudalinda stabilis* (L. Pfeiffer), *Vitrea diaphana* (G. Studer), *Vitrina pellucida* (O.F. Müller). **Kolozsvár (Cluj-Napoca):** *Aegopinella minor* (Stabile), *Balea fallax* (Rossmässler), *Clausilia dubia gratiosa* Sajó, *Cochlodina laminata* (Montagu), *Ena obscura* (O.F. Müller), *Euomphalia strigella* (Draparnaud), *Perforatella vicina* (Rossmässler). **Mehádia (Mehadia):** *Achantinula aculeata* (O.F. Müller), *Aegopinella nitens* (Michaud), *Bulgarica vetusta* (Ross-

mässler), *Carychium minimum* O.F. Müller, *Carychium tridentatum* (Risso), *Cecilioides aciculata* (O.F. Müller), *Chondrula tridens* (O.F. Müller), *Cochlicopa lubrica* (O.F. Müller), *Cochlodina laminata* (Montagu), *Laciniaria plicata* (Draparnaud), *Monacha cartusiana* (O.F. Müller), *Oxychilus draparnaudi* (Beck), *Platyla banatica* (Rossmässler), *Punctum pygmaeum* (Draparnaud), *Pupilla muscorum* (Linné), *Succinea oblonga* Draparnaud, *Trichia hispida* (Linné), *Truncatellina cylindrica* (Férussac), *Vallonia costata* (O.F. Müller), *Vallonia enniensis* (Gredler), *Vallonia pulchella* (O.F. Müller), *Vertigo angustior* Jeffreys, *Vertigo antivertigo* (Draparnaud), *Zonitoides nitidus* (O.F. Müller). **Nagyapold (Apoldu de Sus):** *Aegopinella minor* (Stabile), *Cecilioides aciculata* (O.F. Müller), *Cepaea vindobonensis* (Férussac), *Chondrula tridens* (O.F. Müller), *Cochlicopa lubrica* (O.F. Müller), *Cochlicopa lubricella* (Porro), *Helix pomatia* Linné, *Monacha cartusiana* (O.F. Müller), *Pupilla muscorum* (Linné), *Succinea oblonga* Draparnaud, *Vallonia costata* (O.F. Müller), *Vallonia pulchella* (O.F. Müller). **Révi-szurdok (Defileul Vadu Crişului):** *Bradybaena fruticum* (O.F. Müller), *Helicigona banatica* (Rossmässler), *Euomphalia strigella* (Draparnaud). **Tordai-hasadék (Cheile Turzii):** *Aegopinella nitens* (Michaud), *Alinda biplicata* (Montagu), *Bradybaena fruticum* (O.F. Müller), *Chondrina clienta* (Westerlund), *Chondrula tridens* (O.F. Müller), *Clausilia dubia* Draparnaud, *Cochlodina marisi* (A. Schmidt), *Ena obscura* (O.F. Müller), *Euconulus fulvus* (O.F. Müller), *Euomphalia strigella* (Draparnaud), *Granaria frumentum* (Draparnaud), *Helicigona faustina* (Rossmässler), *Hygromia transsylvanica* (Westerlund), *Laciniaria plicata* (Draparnaud), *Orcula doliolum* (Bruguière), *Phenacolimax annularis* (G. Studer), *Platyla perpusilla* (Reinhardt), *Punctum pygmaeum* (Draparnaud), *Pupilla triplicata* (G. Studer), *Pupilla triplicata bibaca* M. Kimakowicz, *Pyramidula rupestris* (Draparnaud), *Ruthenica filograna* (Rossmässler), *Spelaediscus triarius* (Rossmässler), *Spelaediscus triaria trinodis* M. Kimakowicz, *Trichia bielzi* (A. Schmidt), *Truncatellina claustralis* (Gredler), *Truncatellina cylindrica* (Férussac), *Vallonia costata* (O.F. Müller), *Vallonia pulchella* (O.F. Müller), *Vertigo pusilla* O.F. Müller, *Vestia elata* (Rossmässler), *Vitrea diaphana* (G. Studer), *Vitrina pellucida* (O.F. Müller). **Vajdahunyad (Hunedoara):** *Alopiopsis bielzii* (L. Pfeiffer), *Cochlodina marisi* (A. Schmidt), *Cepaea vindobonensis* (Férussac), *Cochlicopa lubrica* (O.F. Müller), *Granaria frumentum* (Draparnaud), *Helix lutescens* Rossmässler, *Oxychilus draparnaudi* (Beck), *Perforatella incarnata* (O.F. Müller), *Vallonia costata* (O.F. Müller), *Vallonia pulchella* (O.F. Müller). **Vöröstoronyi-szoros (Turnu Roşu):** *Euomphalia strigella* (Draparnaud).

1974: Békás-szoros (Cheile Bicazului): *Alopiopsis glauca* (Bielz), *Alopiopsis glauca latens* (L. Pfeiffer). **Révi-szurdok (Defileul Vadu Crişului):** *Aegopinella nitens* (Michaud), *Aegopinella pura* (Alder), *Alinda biplicata* (Montagu), *Bradybaena fruticum* (O.F. Müller), *Bulgarica vetusta* (Rossmässler), *Carychium tridentatum* (Risso), *Cepaea vindobonensis* (Férussac), *Chondrina clienta* (Westerlund), *Coch-*

Iodina laminata (Montagu), *Daudebardia kimakowiczi* (A.J. Wagner), *Euomphalia strigella* (Draparnaud), *Granaria frumentum* (Draparnaud), *Helicigona banatica* (Rossmässler), *Helicigona faustina* (Rossmässler), *Helix pomatia* Linné, *Hygromia transsylvanica* (Westerlund), *Laciniaria plicata* (Draparnaud), *Lymnaea truncatula* (O.F. Müller), *Orcula doliolum* (Bruguière), *Oxychilus depressus* (Sterki), *Oxychilus glaber* (Rossmässler), *Platyla microspira* (Pini), *Pyramidula rupestris* (Draparnaud), *Ruthenica filograna* (Rossmässler), *Ruthenica filograna transsylvanica* A. Schmidt, *Ruthenica gallinae* (E.A. Bielzi), *Trichia bielzi* (A. Schmidt), *Truncatellina cylindrica* (Férussac), *Vallonia pulchella* (O.F. Müller), *Vitrea transsylvanica* (Clessin), *Vitrina pellucida* (O.F. Müller). **Révi-szurdok (Defileul Vadu Crişului) – Peştera cu apă: Paladilhia transsylvanica** Rotarides. **Rézánya (Băiţa):** *Aegopinella pura* (Alder), *Bulgarica vetusta* (Rossmässler), *Carychium tridentatum* (Risso), *Cochlodina laminata* (Montagu), *Ena obscura* (O.F. Müller), *Euomphalia strigella* (Draparnaud), *Helicigona banatica* (Rossmässler), *Hygromia transsylvanica* (Westerlund), *Laciniaria plicata* (Draparnaud), *Orcula doliolum* (Bruguière), *Orcula jetschini* Kimakowicz, *Oxychilus glaber* (Rossmässler), *Oxychilus montivagus* (M. Kimakowicz), *Ruthenica filograna* (Rossmässler), *Ruthenica gallinae* (E.A. Bielz), *Vitrea crystallina orientalis* M. Kimakowicz, *Vitrea diaphana* (G. Studer), *Vitrea subrimata* (Reinhardt), *Vitrina pellucida* (O.F. Müller).

1975: Alsólunkoj – a Hanul Cerbei turistaház környéke (Luncoiu de Jos): *Oxychilus glaber* (Rossmässler), *Vitrea diaphana* (G. Studer), *Vitrea transsylvanica* (Clessin). **Déva (Deva):** *Acanthinula aculeata* (O.F. Müller), *Aegopinella nitens* (Michaud), *Alinda biplicata* (Montagu), *Cepaea vindobonensis* (Férussac), *Cochlicopa lubrica* (O.F. Müller), *Cochlodina marisi* (A. Schmidt), *Euomphalia strigella* (Draparnaud), *Granaria frumentum* (Draparnaud), *Helicella obvia* (Menke), *Helix lutescens* Rossmässler, *Helix pomatia* Linné, *Laciniaria plicata grandis* (Rossmässler), *Platyla banatica* (Rossmässler), *Pupilla muscorum* (Linné), *Succinea oblonga* Draparnaud, *Truncatellina cylindrica* (Férussac), *Vallonia costata* (O.F. Müller), *Vallonia pulchella* (O.F. Müller). **Gyulafehérvár (Alba Iulia):** *Helicopsis cereoflava* (M. Bielz). **Körösbánlaka (Bălnaca):** *Bulgarica vetusta* (Rossmässler), *Cepaea vindobonensis* (Férussac), *Chondrina clienta* (Westerlund), *Euomphalia strigella* (Draparnaud), *Granaria frumentum* (Draparnaud), *Hygromia transsylvanica* (Westerlund), *Ruthenica gallinae* (E.A. Bielz), *Vitrina pellucida* (O.F. Müller). **Lotru folyó völgye (Valea Lotrului – Brezoi):** *Hygromia transsylvanica* (Westerlund), *Oxychilus glaber* (Rossmässler), *Vitrea transsylvanica* (Clessin). **Révi-szurdok (Defileul Vadu Crişului):** *Acanthinula aculeata* (O.F. Müller), *Aegopinella minor* (Stabile), *Aegopinella nitens* (Michaud), *Aegopinella pura* (Alder), *Bulgarica vetusta* (Rossmässler), *Carychium tridentatum* (Risso), *Chondrina clienta* (Westerlund), *Cochlodina laminata* (Montagu), *Daudebardia kimakowiczi* (A.J. Wagner), *Euomphalia strigella* (Draparnaud), *Granaria frumentum* (Draparnaud), *Helicigona faustina* (Rossmässler), *Hygromia transsylvanica*

(Westerlund), *Isognomostoma isognomostoma* (Schröter), *Laciniaria plicata* (Draparnaud), *Orcula doliolum* (Bruguière), *Oxychilus glaber* (Rossmässler), *Platyla microspira* (Pini), *Platyla polita* (W. Hartmann), *Punctum pygmaeum* (Férussac), *Pyramidula rupestris* (Draparnaud), *Ruthenica filograna* (Rossmässler), *Ruthenica gallinae* (E.A. Bielz), *Trichia bielzi* (A. Schmidt), *Truncatellina cylindrica* (Férussac), *Vallonia costata* (O.F. Müller), *Vertigo alpestris* Alder, *Vertigo pusilla* O.F. Müller, *Vitrea diaphana* (G. Studer), *Vitrea subrimata* (Reinhardt), *Vitrina pellucida* (O.F. Müller). **Révi-szurdok (Defileul Vadu Crişului) – Peştera cu apă:** *Paladilhia transsylvanica* Rotarides. **Tótfalud (Tăuţi – Munţii Metaliferi):** *Chondrula tridens* (O.F. Müller), *Euomphalia strigella* (Draparnaud), *Granaria frumentum* (Draparnaud), *Helicopsis striata* (O.F. Müller), *Monacha cartusiana* (O.F. Müller). **Valisora (Vălişoara – Munţii Metaliferi):** *Alinda biplicata* (Montagu), *Bulgarica vetusta* (Rossmässler), *Cochlodina laminata* (Montagu), *Ena obscura* (O.F. Müller), *Euomphalia strigella* (Draparnaud), *Hygromia transsylvanica* (Westerlund), *Laciniaria plicata* (Draparnaud), *Platyla banatica* (Rossmässler), *Ruthenica filograna* (Rossmässler), *Spelaeodiscus triarius triadis* (M. Kimakowicz). **Vöröstoronyi-szoros (Turnu Roşu):** *Alinda biplicata* (Montagu), *Clausilia dubia* Draparnaud, *Macedonica marginata minor* (Westerlund), *Hygromia transsylvanica* (Westerlund).

1977: Csucsă (Ciucea): *Alinda biplicata* (Montagu), *Bulgarica vetusta* (Rossmässler), *Cochlodina laminata* (Montagu), *Helicigona banatica* (Rossmässler), *Hygromia transsylvanica* (Westerlund), *Laciniaria plicata* (Draparnaud), *Orcula doliolum* (Bruguière), *Oxychilus glaber* (Rossmässler), *Phenacolimax annularis* (G. Studer), *Ruthenica gallinae* (E.A. Bielz), *Vallonia pulchella* (O.F. Müller), *Vitrina pellucida* (O.F. Müller). **Királyhágó – Bucsa (Bucea):** *Cochlodina laminata* (Montagu), *Pseudalinda stabilis* (L. Pfeiffer), *Vitrea diaphana* (G. Studer). **Körösbarlang (Peştera de la Vadu Crişului):** *Acanthinula aculeata* (O.F. Müller), *Aegopinella minor* (Stabile), *Aegopinella nitens* (Michaud), *Aegopinella pura* (Alder), *Bulgarica vetusta* (Rossmässler), *Carychium tridentatum* (Risso), *Chondrina clienta* (Westerlund), *Cochlodina laminata* (Montagu), *Daudebardia kimakowiczi* (A.J. Wagner), *Ena obscura* (O.F. Müller), *Euomphalia strigella* (Draparnaud), *Granaria frumentum* (Draparnaud), *Helicigona faustina* (Rossmässler), *Hygromia transsylvanica* (Westerlund), *Laciniaria plicata* (Draparnaud), *Orcula doliolum* (Bruguière), *Oxychilus montivagus* (M. Kimakowicz), *Platyla microspira* (Pini), *Platyla polita* (W. Hartmann), *Punctum pygmaeum* (Draparnaud), *Pyramidula rupestris* (Draparnaud), *Ruthenica filograna* (Rossmässler), *Ruthenica filograna transsylvanica* (A. Schmidt), *Ruthenica gallinae* (E.A. Bielz), *Truncatellina cylindrica* (Férussac), *Vallonia costata* (O.F. Müller), *Vallonia pulchella* (O.F. Müller), *Vertigo alpestris* Alder, *Vitrea subrimata* (Reinhardt), *Vitrea transsylvanica* (Clessin), *Vitrina pellucida* (O.F. Müller). **Révi-szurdok (Defileul Vadu Crişului) – Peştera cu apă:** *Paladilhia transsylvanica* Rotarides. **Tordai-hasadék**

(Cheile Turzii): *Aegopinella nitens* (Michaud), *Alinda biplicata* (Montagu), *Alopiabielzii tenuis* (E.A. Bielz), *Alopiabielzii clathrata* (E.A. Bielz), *Bradybaena fruticum* (O.F. Müller), *Cepaea vindobonensis* (Férussac), *Chondrina clienta* (Westerlund), *Chondrula tridens* (O.F. Müller), *Clausilia dubia* Draparnaud, *Clausilia dubia graciosa* Sajó, *Cochlodina marisi* (A. Schmidt), *Daudebardia kimakowiczii* (A.J. Wagner), *Euconulus fulvus* (O.F. Müller), *Euomphalia strigella* (Draparnaud), *Granaria frumentum* (Draparnaud), *Helicigona faustina* (Rossmässler), *Helix lutescens* Rossmässler, *Laciniaria plicata* (Draparnaud), *Orcula doliolum* (Bruguière), *Phenacolimax annularis* (G. Studer), *Platyla perpusilla* (Reinhardt), *Punctum pygmaeum* (Draparnaud), *Pupilla triplicata* (G. Studer), *Pyramidula rupestris* (Draparnaud), *Ruthenica filograna* (Rossmässler), *Spelaeodiscus triaria trinodis* M. Kimakowicz, *Succinea oblonga* Draparnaud, *Truncatellina claustralis* (Gredler), *Truncatellina cylindrica* (Férussac), *Vallonia costata* (O.F. Müller), *Vallonia pulchella* (O.F. Müller), *Vertigo pusilla* O.F. Müller, *Vestia elata* (Rossmässler), *Vitrea contracta* (Westerlund), *Vitrea diaphana* (G. Studer).

1978: Békás-szoros (Cheile Bicazului): *Alopiabielzii tenuis* (E.A. Bielz).

1979: Révi-szurdok (Defileul Vadu Crişului): *Oxychilus glaber* (Rossmässler). **Tótfalud (Tăuţi – Munţii Metaliferi):** *Chondrula tridens* (O.F. Müller).

1982: Kolozsvár (Cluj-Napoca): *Chondrula tridens* (O.F. Müller), *Helicella obvia* (Menke), *Helix pomatia* Linné. **Püspökfürdő (Băile 1 Mai):** *Aegopinella minor* (Stabile), *Bradybaena fruticum* (O.F. Müller), *Cepaea vindobonensis* (Férussac), *Euomphalia strigella* (Draparnaud), *Ferrissia wautieri* (Mirolli), *Helicigona bantica* (Rossmässler), *Helix lutescens* Rossmässler, *Melanopsis parreyssi* Philippi, *Monacha cartusiana* (O.F. Müller), *Oxyloma elegans* (Risso), *Physella acuta* (Draparnaud), *Planorbis planorbis* (Linné), *Theodoxus prevostianus* (C. Pfeiffer). **Révi-szurdok (Defileul Vadu Crişului):** *Acanthinula aculeata* (O.F. Müller), *Aegopinella minor* (Stabile), *Aegopinella nitens* (Michaud), *Aegopinella pura* (Alder), *Bradybaena fruticum* (O.F. Müller), *Bulgarica vetusta* (Rossmässler), *Carychium minimum* O.F. Müller, *Carychium tridentatum* (Risso), *Chondrina clienta* (Westerlund), *Cochlodina laminata* (Montagu), *Daudebardia kimakowiczii* (A.J. Wagner), *Ena obscura* (O.F. Müller), *Granaria frumentum* (Draparnaud), *Helicigona banatica* (Rossmässler), *Helicigona faustina* (Rossmässler), *Hygromia transsylvanica* (Westerlund), *Isognomostoma isognomostoma* (Schröter), *Laciniaria plicata* (Draparnaud), *Orcula doliolum* (Bruguière), *Paladilhia transsylvanica* Rota-rides, *Pisidium casertanum* (Poli), *Platyla microspira* (Pini), *Pyramidula rupestris* (Draparnaud), *Ruthenica filograna* (Rossmässler), *Ruthenica filograna transsylvanica* (A. Schmidt), *Ruthenica gallinae* (E.A. Bielz), *Trichia bielzi* (A. Schmidt), *Truncatellina cylindrica* (Férussac), *Vallonia costata* (O.F. Müller), *Vertigo alpestris* Alder, *Vertigo pusilla* O.F. Müller, *Vitrea diaphana* (G. Studer), *Vitrea subrimata* (Reinhardt), *Vitrina pellucida* (O.F. Müller). **Tordai-hasadék (Cheile Tur-**

zii): *Aegopinella nitens* (Michaud), *Alinda biplicata* (Montagu), *Alopija bielzii clathrata* (E.A. Bielz), *Bradybaena fruticum* (O.F. Müller), *Cepaea vindobonensis* (Férussac), *Chondrina clienta* (Westerlund), *Chondrula tridens* (O.F. Müller), *Clausilia dubia* Draparnaud, *Cochlodina marisi* (A. Schmidt), *Euomphalia strigella* (Draparnaud), *Granaria frumentum* (Draparnaud), *Helicigona faustina* (Rossmässler), *Helix lutescens* Rossmässler, *Helix pomatia* Linné, *Orcula doliolum* (Bruguière), *Oxychilus glaber* (Rossmässler), *Phenacolimax annularis* (G. Studer), *Platyla perpusilla* (Reinhardt), *Platyla polita* (W. Hartmann), *Pupilla triplicata* (G. Studer), *Pyramidula rupestris* (Draparnaud), *Ruthenica filograna* (Rossmässler), *Spelaeodiscus triaria trinodis* M. Kimakowicz, *Trichia bielzi* (A. Schmidt), *Truncatellina claustralis* (Gredler), *Truncatellina cylindrica* (Férussac), *Vallonia costata* (O.F. Müller), *Vallonia pulchella* (O.F. Müller), *Vertigo pusilla* O.F. Müller, *Vertigo pygmaea* (Draparnaud), *Vestia elata* (Rossmässler), *Vitrea diaphana* (G. Studer), *Vitrina pellucida* (O.F. Müller).

1984: Biharkristyor (Criștiorul de Jos): *Cochlodina laminata* (Montagu), *Helicigona banatica* (Rossmässler), *Hygromia transsylvanica* (Westerlund), *Perforatella bidentata* (Gmelin), *Pseudalinda stabilis* (L. Pfeiffer). **Dézna-patak völgye (Dezna):** *Anisus spirorbis* (Linné), *Anodonta cygnea* (Linné), *Lymnaea auricularia* (Linné), *Lymnaea truncatula* (O.F. Müller), *Oxyloma elegans* (Risso), *Perforatella rubiginosa* (A. Schmidt), *Physella acuta* (Draparnaud), *Pisidium casertanum* (Poli), *Zonitoides nitidus* (O.F. Müller). **Felsőgirda (Gârda de Sus):** *Aegopinella pura* (Alder), *Alopija livida* (Menke), *Bradybaena fruticum* (O.F. Müller), *Bulgarica cana* (Held), *Bulgarica vetusta* (Rossmässler), *Bulgarica vetusta striolata* (E.A. Bielz), *Carychium tridentatum* (Risso), *Chondrina clienta* (Westerlund), *Cochlodina laminata* (Montagu), *Cochlodina orthostoma* (Menke), *Columella edentula* (Draparnaud), *Daudebardia kimakowiczi* (A.J. Wagner), *Ena obscura* (O.F. Müller), *Euconulus fulvus* (O.F. Müller), *Helicigona faustina* (Rossmässler), *Hygromia transsylvanica* (Westerlund), *Isognomostoma isognomostoma* (Schröter), *Orcula doliolum* (Bruguière), *Oxychilus depressus* (Sterki), *Oxychilus montivagus* (M. Kimakowicz), *Perforatella bidentata* (Gmelin), *Platyla banatica* (Rossmässler), *Platyla microspira* (Pini), *Pseudalinda stabilis* (L. Pfeiffer), *Ruthenica gallinae* (E.A. Bielz), *Spelaeodiscus triarius trinodis* M. Kimakowicz, *Trichia bielzi* (A. Schmidt), *Vertigo alpestris* Alder, *Vitrea diaphana* (G. Studer), *Vitrina pellucida* (O.F. Müller). **Menyháza (Moneasa):** *Bradybaena fruticum* (O.F. Müller), *Bulgarica vetusta* (Rossmässler), *Cepaea vindobonensis* (Férussac), *Cochlodina laminata* (Montagu), *Helicigona banatica* (Rossmässler), *Helix pomatia* Linné, *Laciniaria plicata* (Draparnaud), *Oxychilus montivagus* (M. Kimakowicz), *Perforatella dibothrion* (M. Kimakowicz), *Pseudalinda stabilis* (L. Pfeiffer). **Robogány (Răbăgeni):** *Fagotia acicularis* (Férussac), *Lymnaea peregra* (O.F. Müller), *Theodoxus prevostianus* (C. Pfeiffer).

1985: Felsőgirda (Gârda de Sus): *Aegopinella pura* (Alder), *Alopiopsis livida* (Menke), *Arianta arbustorum* (Linné), *Bradybaena fruticum* (O.F. Müller), *Bulgarica cana* (Held), *Bulgarica vetusta striolata* (E.A. Bielz), *Carychium tridentatum* (Risso), *Chondrina clienta* (Westerlund), *Cochlodina laminata* (Montagu), *Cochlodina orthostoma* (Menke), *Euconulus fulvus* (O.F. Müller), *Helicigona banatica* (Rossmässler), *Helicigona faustina* (Rossmässler), *Hygromia transsylvanica* (Westerlund), *Isognomostoma isognomostoma* (Schröter), *Orcula doliolum* (Bruguère), *Orcula jetschini* Kimakowicz, *Oxychilus depressus* (Sterki), *Oxychilus montivagus* (M. Kimakowicz), *Perforatella dibothrion* (M. Kimakowicz), *Platyla banatica* (Rossmässler), *Platyla microspira* (Pini), *Pseudalinda stabilis* (L. Pfeiffer), *Punctum pygmaeum* (Draparnaud), *Pyramidula rupestris* (Draparnaud), *Ruthenica gallinae* (E.A. Bielz), *Spelaeodiscus triaria trinodis* M. Kimakowicz, *Trichia bielzi* (A. Schmidt), *Vertigo alpestris* Alder, *Vitrea diaphana* (G. Studer), *Vitrea subrimata* (Reinhardt), *Vitrina pellucida* (O.F. Müller). **Pádis (Padiş):** *Bulgarica cana* (Held), *Cochlodina laminata* (Montagu), *Helicigona banatica* (Rossmässler), *Pseudalinda stabilis* (L. Pfeiffer), *Ruthenica gallinae* (E.A. Bielz), *Trichia bielzi* (A. Schmidt).

1990⁵: Mézged (Meziad): *Cochlodina laminata* (Montagu), *Granaria frumentum* (Draparnaud), *Helicigona banatica* (Rossmässler), *Orcula doliolum* (Bruguère), *Oxychilus montivagus* (M. Kimakowicz), *Ruthenica gallinae* (E.A. Bielz), *Trichia bielzi* (A. Schmidt), *Vitrina pellucida* (O.F. Müller). **Szamosbázár (Izvoarele Someşului) – Căpița környéke:** *Aegopinella nitens* (Michaud), *Aegopinella pura* (Alder), *Bulgarica vetusta striolata* (E.A. Bielz), *Helicigona banatica* (Rossmässler), *Oxychilus montivagus* (M. Kimakowicz), *Vitrea diaphana* (G. Studer), *Vitrea subrimata* (Reinhardt), *Vitrina pellucida* (O.F. Müller). **Vasaskőfalva – Boga-patak völgye (Pietroasa – Valea pârâului Boga):** *Aegopinella nitens* (Michaud), *Aegopinella pura* (Alder), *Bulgarica cana* (Held), *Bulgarica vetusta striolata* (E.A. Bielz), *Bythinella* sp., *Carychium tridentatum* (Risso), *Columella edentula* (Draparnaud), *Helicigona banatica* (Rossmässler), *Isognomostoma isognomostoma* (Schröter), *Oxychilus montivagus* (M. Kimakowicz), *Platyla banatica* (Rossmässler), *Platyla microspira* (Pini), *Platyla polita* (W. Hartmann), *Punctum pygmaeum* (Draparnaud), *Ruthenica gallinae* (E.A. Bielz), *Trichia bielzi* (A. Schmidt), *Vallonia costata* (O.F. Müller), *Vitrea crystallina orientalis* M. Kimakowicz, *Vitrea diaphana* (S. Studer), *Vitrea subrimata* (Reinhardt), *Vitrina pellucida*

⁵ Kiegészítem a sort még néhány 1990-es adattal, melyeket Kovács Gyula „gyűjtési naplójában” találtam. Ezt az anyagot Sarkadi László, mezőkovácsházi biológia tanár gyűjtötte, aki elsősorban lepkékkel foglalkozik, de ha jó gyűjtőhelyen járt, ismerte Kovács Gyulát, csigákat is gyűjtött számára. Ezt a gyűjtést elmondása szerint „...egy kis figyelmességnek szánta tanárkollegája számára”. Igaz, hogy ezek az adatok csak a „gyűjtési naplóban” szerepelnek, és nem tudom, hogy a begyűjtött anyag hol van jelenleg. Ennek ellenére úgy gondolom, hogy az adatok helyesek és hasznosak.

(O.F. Müller). **Vasaskőfalva – Csodavár (Pietroasa – Cetățile Ponorului):** *Vitrea crystallina* (O.F. Müller), *Vitrea subrimata* (Reinhardt).

3. Adatok a fajok betűrendjében

Gastropoda

***Acanthinula aculeata* (O.F. Müller):** Déva (1975), Herkulesfürdő (1973), Körösbarlang (1977), Mehádia (1973), Révi-szurdok (1975, 1982). ***Acicula parcellinata* (Clessin):** Békás-szoros (1973). ***Aegopinella minor* (Stabile):** Déva (1973), Herkulesfürdő (1973), Kolozsvár (1973), Körösbarlang (1977), Nagypold (1973), Püspökfürdő (1982), Révi-szurdok (1975, 1982). ***Aegopinella nitens* (Michaud):** Békás-szoros (1973), Brassó (1973), Déva (1975), Körösbarlang (1977), Mehádia (1973), Révi-szurdok (1974, 1975, 1982), Szamosbázár (1990), Tordai-hasadék (1973, 1977, 1982), Vasaskőfalva (1990). ***Aegopinella pura* (Alder):** Békás-szoros (1973), Felsőgirda (1984, 1985), Körösbarlang (1977), Révi-szurdok (1974, 1975, 1982), Rézbánya (1974), Szamosbázár (1990), Vasaskőfalva (1990). ***Alinda biplata* (Montagu):** Békás-szoros (1973), Csucs (1977), Déva (1973, 1975), Herkulesfürdő (1973), Királyhágó – Bucsa (1973), Révi-szurdok (1974), Tordai-hasadék (1973, 1977, 1982), Valisora (1975), Vöröstoronyi-szoros (1975). ***Alopiabielzia* (L. Pfeiffer):** Vajdahunyad (1973). ***Alopiabielzia tenuis* (E.A. Bielz):** Tordai-hasadék (1977). ***Alopiabielzia clathrata* (E.A. Bielz):** Tordai-hasadék (1977, 1982). ***Alopiabielzia glauca* (E.A. Bielz):** Békás-szoros (1974, 1978). ***Alopiabielzia glauca latens* (L. Pfeiffer):** Békás-szoros (1974). ***Alopiabielzia livida* (Menke):** Felsőgirda (1984, 1985). ***Anisus spirorbis* (Linné):** Dézna-patak völgye (1984). ***Arianta arbustorum* (Linné):** Felsőgirda (1985). ***Balea fallax* (Rossmässler):** Kolozsvár (1973). ***Bradybaena fruticum* (O.F. Müller):** Felsőgirda (1984, 1985), Menyháza (1984), Püspökfürdő (1982), Révi-szurdok (1973, 1974, 1982), Tordai-hasadék (1973, 1977, 1982). ***Bulgarica cana* (Held):** Felsőgirda (1984, 1985), Pádis (1985), Vasaskőfalva (1990). ***Bulgarica rugicollis* (Rossmässler):** Csernabesenyő (1973), Herkulesfürdő (1973). ***Bulgarica rugicollis carissima* (Rossmässler):** Herkulesfürdő (1973). ***Bulgarica vetusta* (Rossmässler):** Csernabesenyő (1973), Csucs (1977), Felsőgirda (1984), Herkulesfürdő (1973), Körösbánlaka (1975), Körösbarlang (1977), Mehádia (1973), Menyháza (1984), Révi-szurdok (1974, 1975, 1982), Rézbánya (1974), Valisora (1975). ***Bulgarica vetusta striolata* (E.A. Bielz):** Felsőgirda (1984, 1985), Szamosbázár (1990), Vasaskőfalva (1990). ***Bythinella* sp.:** Vasaskőfalva (1990). ***Carpathica langi* (L. Pfeiffer):** Herkulesfürdő (1973). ***Carychium minimum* O.F. Müller:** Mehádia (1973), Révi-szurdok (1982). ***Carychium tridentatum* (Risso):** Békás-szoros (1973), Felsőgirda (1984, 1985), Körösbarlang (1977), Mehádia (1973), Révi-szurdok (1974, 1975, 1982), Rézbánya (1974), Vasaskőfalva (1990). ***Ceciloides aciculata* (O.F. Müller):** Mehádia (1973), Nagypold (1973).

Cepaea vindobonensis (Férussac): Csernabesenyő (1973), Déva (1975), Herkulesfürdő (1973), Körösbánlaka (1975), Menyháza (1984), Nagyapold (1973), Püspökfürdő (1982), Révi-szurdok (1974), Tordai-hasadék (1977, 1982), Vajdahunyad (1973). *Chilostoma trizona* Rossmässler: Csernabesenyő (1973), Herkulesfürdő (1973). *Chondrina clienta* (Westerlund): Békás-szoros (1973), Csernabesenyő (1973), Felsőgirda (1984, 1985), Herkulesfürdő (1973), Körösbánlaka (1975), Körösbarlang (1977), Révi-szurdok (1974, 1975, 1982), Tordai-hasadék (1973, 1977, 1982). *Chondrula tridens* (O.F. Müller): Kolozsvár (1982), Mehádia (1973), Nagyapold (1973), Tordai-hasadék (1973, 1977, 1982), Tótfalud (1975, 1979). *Clausilia dubia* Draparnaud: Békás-szoros (1973), Tordai-hasadék (1973, 1977, 1982), Vöröstoronyi-szoros (1975). *Clausilia dubia gratiosa* Sajó: Kolozsvár (1973), Tordai-hasadék (1977). *Cochlicopa lubrica* (O.F. Müller): Békás-szoros (1973), Déva (1973, 1975), Királyhágó – Bucsa (1973), Mehádia (1973), Nagyapold (1973), Vajdahunyad (1973). *Cochlicopa lubricella* (Porro): Déva (1973), Nagyapold (1973). *Cochlodina cerata* (Rossmässler): Békás-szoros (1973), Brassó (1973). *Cochlodina laminata* (Montagu): Biharkristyor (1984), Csernabesenyő (1973), Csucsá (1977), Felsőgirda (1984, 1985), Herkulesfürdő (1973), Királyhágó – Bucsa (1973, 1977), Kolozsvár (1973), Körösbarlang (1977), Mehádia (1973), Menyháza (1984), Mézged (1990), Pádis (1985), Révi-szurdok (1974, 1975, 1982), Rézbánya (1974), Valisora (1975). *Cochlodina marisi* (A. Schmidt): Déva (1973, 1975), Tordai-hasadék (1973, 1977, 1982), Vajdahunyad (1973). *Cochlodina orthostoma* (Menke): Békás-szoros (1973), Felsőgirda (1984, 1985). *Columella edentula* (Draparnaud): Felsőgirda (1984), Vasaskőfalva (1990). *Daudebardia kima-kowiczi* (A.J. Wagner): Felsőgirda (1984), Körösbarlang (1977), Révi-szurdok (1974, 1975, 1982), Tordai-hasadék (1977). *Ena montana* (Draparnaud): Békás-szoros (1973). *Ena obscura* (O.F. Müller): Felsőgirda (1984), Herkulesfürdő (1972, 1973), Kolozsvár (1973), Körösbarlang (1977), Révi-szurdok (1982), Rézbánya (1974), Tordai-hasadék (1973), Valisora (1975). *Euconulus fulvus* (O.F. Müller): Felsőgirda (1984, 1985), Tordai-hasadék (1973, 1977). *Euomphalia strigella* (Draparnaud): Brassó (1973), Bucsa (1973), Déva (1973, 1975), Herkulesfürdő (1973), Királyhágó – Bucsa (1973), Kolozsvár (1973), Körösbánlaka (1975), Körösbarlang (1977), Püspökfürdő (1982), Révi-szurdok (1973, 1974, 1975), Rézbánya (1974), Tordai-hasadék (1973, 1977, 1982), Tótfalud (1975), Valisora (1975), Vöröstoronyi-szoros (1973). *Fagotia acicularis* (A. Férussac): Robogány (1984). *Ferrissia wautieri* (Mirolli): Püspökfürdő (1982). *Granaria frumentum* (Draparnaud): Békás-szoros (1973), Csernabesenyő (1973), Déva (1973, 1975), Herkulesfürdő (1973), Körösbánlaka (1975), Körösbarlang (1977), Mézged (1990), Révi-szurdok (1974, 1975, 1982), Tordai-hasadék (1973, 1977, 1982), Tótfalud (1975), Vajdahunyad (1973). *Helicigona banatica* (Rossmässler): Biharkristyor (1984), Csucsá (1977), Felsőgirda (1985), Menyháza (1984), Mézged (1990), Pádis (1985), Püspökfürdő (1982), Révi-szurdok (1973, 1974, 1982), Réz-

bánya (1974), Szamosbázár (1990), Vasaskőfalva (1990). *Helicigona faustina* (Rossmässler): Békás-szoros (1973), Felsőgirda (1984), Körösbarlang (1977), Révi-szurdok (1974, 1975, 1982), Tordai-hasadék (1973, 1977, 1982). *Helicella obvia* (Menke): Déva (1975), Herkulesfürdő (1973), Kolozsvár (1982). *Helicopsis cereoflava* (M. Bielz): Gyulafehérvár (1975). *Helicopsis striata* (O.F. Müller): Tótfalud (1975). *Helix lutescens* Rossmässler: Déva (1975), Püspökfürdő (1982), Tordai-hasadék (1977, 1982), Vajdahunyad (1973). *Helix pomatia* Linné: Békás-szoros (1973), Déva (1975), Herkulesfürdő (1973), Kolozsvár (1982), Menyháza (1984), Nagyapold (1973), Révi-szurdok (1974), Tordai-hasadék (1982). *Hygromia transsylvanica* (Westerlund): Biharkristyor (1984), Csucs (1977), Felsőgirda (1984, 1985), Királyhágó – Bucsa (1973), Körösbánlaka (1975), Körösbarlang (1977), Lotru folyó völgye (1975), Révi-szurdok (1974, 1975, 1982), Rézbánya (1974), Valisora (1975), Vöröstoronyi-szoros (1975). *Isognomostoma isognomostoma* (Schröter): Felsőgirda (1984, 1985), Révi-szurdok (1975, 1982), Vasaskőfalva (1990). *Laciniaria plicata* (Draparnaud): Békás-szoros (1973), Brassó (1973), Csernabesenyő (1973), Csucs (1977), Déva (1973), Herkulesfürdő (1973), Körösbarlang (1977), Mehádia (1973), Menyháza (1984), Révi-szurdok (1974, 1975, 1982), Rézbánya (1974), Tordai-hasadék (1973, 1977), Valisora (1975). *Laciniaria plicata grandis* (Rossmässler): Déva (1975). *Lymnaea auricularia* (Linné): Déznapatak völgye (1984). *Lymnaea peregra* (O.F. Müller): Robogány (1984). *Lymnaea truncatula* (O.F. Müller): Révi-szurdok (1974), Déznapatak völgye (1984). *Macedonica marginata* (Rossmässler): Herkulesfürdő (1973), Csernabesenyő (1973). *Macedonica marginata minor* (Westerlund): Vöröstoronyi-szoros (1975). *Melanopsis parreyssi* Philippi: Püspökfürdő (1960, 1982). *Monacha cartusiana* (O.F. Müller): Mehádia (1973), Nagyapold (1973), Püspökfürdő (1982), Tótfalud (1975). *Orcula doliolum* (Bruguière): Csucs (1977), Felsőgirda (1984, 1985), Királyhágó – Bucsa (1973), Körösbarlang (1977), Mézged (1990), Révi-szurdok (1974, 1975, 1982), Rézbánya (1974), Tordai-hasadék (1973, 1977, 1982). *Orcula jetschini* Kimakowicz: Felsőgirda (1985), Rézbánya (1974). *Oxychilus depressus* (Sterki): Felsőgirda (1984, 1985), Révi-szurdok (1974). *Oxychilus draparnaudi* (Beck): Békás-szoros (1973), Brassó (1973), Herkulesfürdő (1973), Mehádia (1973), Vajdahunyad (1973). *Oxychilus glaber* (Rossmässler): Alsólunkoj (1975), Békás-szoros (1973), Brassó (1973), Csucs (1977), Herkulesfürdő (1973), Lotru folyó völgye (1975), Révi-szurdok (1974, 1975, 1979), Rézbánya (1974), Tordai-hasadék (1982). *Oxychilus inopinatus* (Uličný): Csernabesenyő (1973). *Oxychilus montivagus* (M. Kimakowicz): Felsőgirda (1984, 1985), Körösbarlang (1977), Menyháza (1984), Mézged (1990), Rézbánya (1974), Szamosbázár (1990), Vasaskőfalva (1990). *Oxyloma elegans* (Risso): Déznapatak völgye (1984), Püspökfürdő (1982). *Paladilhia transsylvanica* Rotarides: Révi-szurdok – Peștera cu apă (1974, 1975, 1977, 1982). *Perforatella bidentata* (Gmelin): Biharkristyor (1984), Felsőgirda (1984). *Perforatella dibothrion* (M. Kimakowicz): Felsőgirda (1985),

Menyháza (1984). *Perforatella incarnata* (O.F. Müller): Herkulesfürdő (1973), Vajdahunyad (1973). *Perforatella rubiginosa* (A. Schmidt): Dézna-patak völgye (1984). *Perforatella vicina* (Rossmässler): Brassó (1973), Kolozsvár (1973). *Phe-nacolimax annularis* (G. Studer): Csucs (1977), Herkulesfürdő (1973), Tordai-hasadék (1973, 1977, 1982). *Physella acuta* (Draparnaud): Dézna-patak völgye (1984), Püspökfürdő (1982). *Planorbis planorbis* (Linné): Püspökfürdő (1982). *Platyla banatica* (Rossmässler): Déva (1975), Felsőgirda (1984, 1985), Herkulesfürdő (1973), Mehádia (1973), Valisora (1975), Vasaskőfalva (1990). *Platyla microspira* (Pini): Felsőgirda (1984, 1985), Körösbarlang (1977), Révi-szurdok (1974, 1975, 1982), Vasaskőfalva (1990). *Platyla perpusilla* (Reinhardt): Tordai-hasadék (1973, 1977, 1982). *Platyla polita* (W. Hartmann): Békás-szoros (1973), Révi-szurdok (1975), Körösbarlang (1977), Tordai-hasadék (1982), Vasaskőfalva (1990). *Pomatias rivulare* (Eichwald): Csernabesenyő (1973), Herkulesfürdő (1973). *Pseudalinda stabilis* (L. Pfeiffer): Békás-szoros (1973), Biharkristyor (1984), Felsőgirda (1984, 1985), Királyhágó – Bucsa (1973, 1977), Menyháza (1984), Pádis (1985). *Punctum pygmaeum* (Draparnaud): Békás-szoros (1973), Felsőgirda (1985), Herkulesfürdő (1973), Körösbarlang (1977), Mehádia (1973), Révi-szurdok (1975), Tordai-hasadék (1973, 1977), Vasaskőfalva (1990). *Pupilla muscorum* (Linné): Déva (1973, 1975), Herkulesfürdő (1973), Mehádia (1973), Nagypold (1973). *Pupilla triplicata* (G. Studer): Tordai-hasadék (1973, 1977, 1982). *Pupilla triplicata bibaca* M. Kimakowicz: Békás-szoros (1973), Tordai-hasadék (1973). *Pyramidula rupestris* (Draparnaud): Békás-szoros (1973), Csernabesenyő (1973), Felsőgirda (1985), Herkulesfürdő (1973), Körösbarlang (1977), Révi-szurdok (1974, 1975, 1982), Tordai-hasadék (1973, 1977, 1982). *Ruthenica filograna* (Rossmässler): Békás-szoros (1973), Herkulesfürdő (1973), Körösbarlang (1977), Révi-szurdok (1974, 1975, 1982), Rézbánya (1974), Tordai-hasadék (1973, 1982), Valisora (1975). *Ruthenica filograna transsylvanica* (Rossmässler): Körösbarlang (1977), Révi-szurdok (1974, 1982), Tordai-hasadék (1977). *Ruthenica gallinae* (E.A. Bielz): Csucs (1977), Felsőgirda (1984, 1985), Körösbánlaka (1975), Körösbarlang (1977), Mézged (1990), Pádis (1985), Révi-szurdok (1974, 1975, 1982), Rézbánya (1974), Vasaskőfalva (1990). *Spelaeodiscus triarius* (Rossmässler): Csernabesenyő (1973), Herkulesfürdő (1973), Tordai-hasadék (1973). *Spelaeodiscus triaria trinodis* M. Kimakowicz: Felsőgirda (1984, 1985), Tordai-hasadék (1973, 1977, 1982). *Spelaeodiscus triarius triadis* (M. Kimakowicz): Valisora (1975). *Succinea oblonga* Draparnaud: Déva (1973, 1975), Mehádia (1973), Nagypold (1973), Tordai-hasadék (1977). *Trichia bielzi* (A. Schmidt): Felsőgirda (1984, 1985), Mézged (1990), Pádis (1985), Révi-szurdok (1974, 1975, 1982), Tordai-hasadék (1973, 1982), Vasaskőfalva (1990). *Trichia hispida* (Linné): Mehádia (1973). *Truncatellina claustralis* (Gredler): Tordai-hasadék (1973, 1977, 1982). *Truncatellina cylindrica* (Férussac): Békás-szoros (1973), Csernabesenyő (1973), Déva (1973, 1975), Herkulesfürdő (1973), Körösbarlang (1977),

Mehádia (1973), Révi-szurdok (1974, 1975, 1982), Tordai-hasadék (1973, 1977, 1982). *Theodoxus prevostianus* (C. Pfeiffer): Püspökfürdő (1960, 1982), Robogány (1984). *Vallonia costata* (O.F. Müller): Békás-szoros (1973), Csernabesenyő (1973), Déva (1973, 1975), Körösbarlang (1977), Mehádia (1973), Nagypold (1973), Révi-szurdok (1975, 1982), Tordai-hasadék (1973, 1977, 1982), Vajdahunyad (1973), Vasaskőfalva (1990). *Vallonia enniensis* (Gredler): Mehádia (1973). *Vallonia pulchella* (O.F. Müller): Déva (1973, 1975), Körösbarlang (1977), Mehádia (1973), Nagypold (1973), Révi-szurdok (1974), Tordai-hasadék (1973, 1977, 1982), Vajdahunyad (1973). *Vertigo alpestris* Alder: Békás-szoros (1973), Felsőgirda (1984, 1985), Körösbarlang (1977), Révi-szurdok (1975, 1982). *Vertigo angustior* Jeffreys: Mehádia (1973). *Vertigo antivertigo* (Draparnaud): Mehádia (1973). *Vertigo pygmaea* (Draparnaud): Tordai-hasadék (1982). *Vertigo pusilla* O.F. Müller: Békás-szoros (1973), Révi-szurdok (1975, 1982), Tordai-hasadék (1973, 1977, 1982). *Vestia elata* (Rossmässler): Békás-szoros (1973), Tordai-hasadék (1973, 1977, 1982). *Vitrea crystallina* (O.F. Müller): Békás-szoros (1973), Csodavár (1990), Herkulesfürdő (1973), Lotru folyó völgye (1975). *Vitrea crystallina orientalis* M. Kimakowicz: Rézbánya (1974), Vasaskőfalva (1990). *Vitrea contracta* (Westerlund): Tordai-hasadék (1977). *Vitrea diaphana* (G. Studer): Alsólunkoj (1975), Felsőgirda (1984, 1985), Királyhágó – Bucsa (1973, 1977), Révi-szurdok (1975, 1982), Rézbánya (1974), Szamosbazár (1990), Tordai-hasadék (1973, 1977, 1982), Vasaskőfalva (1990). *Vitrea jetschini* (Kimakowicz): Herkulesfürdő (1973). *Vitrea subrimata* (Reinhardt): Csodavár (1990), Felsőgirda (1985), Herkulesfürdő (1973), Körösbarlang (1977), Révi-szurdok (1975, 1982), Rézbánya (1974), Szamosbazár (1990), Vasaskőfalva (1990). *Vitrea transsylvanica* (Clessin): Alsólunkoj (1975), Békás-szoros (1973), Körösbarlang (1977), Révi-szurdok (1974). *Vitrina pellucida* (O.F. Müller): Békás-szoros (1973), Csucs (1977), Déva (1973), Felsőgirda (1984, 1985), Királyhágó – Bucsa (1973), Körösbánlaka (1975), Körösbarlang (1977), Mézged (1990), Révi-szurdok (1975, 1982), Rézbánya (1974), Szamosbazár (1990), Tordai-hasadék (1973, 1974, 1982), Vasaskőfalva (1990). *Zonitoides nitidus* (O.F. Müller): Dézna-patak völgye (1984), Mehádia (1973).

Bivalvia

Anodonta cygnea (Linné): Dézna-patak völgye (1984). *Pisidium casertanum* (Poli): Révi-szurdok – Peștera cu apă (1982), Dézna-patak völgye (1984).

4. Összefoglalás

Ezeket az adatokat találtam Kovács Gyula „gyűjtési naplója” és a Magyar Természettudományi Múzeumban levő gyűjtemény alapján. Összesen 125 taxon képviselője került elő a hozzávetőleg 30 évet átölelő, 802 tételből álló gyűjtés során.

Nincs kizárva, hogy adatgyűjtésem nem teljes. Lehet, hogy ezen kívül is volt a gyűjteményben Romániában gyűjtött faj, és az is valószínű, hogy Kovács Gyula sokat csere útján továbbadott. A két forrás egyeztetése után úgy vélem, hogy a fontosabb gyűjtések mindenképpen szerepelnek a cikkben.

5. Kovács Gyula curriculum vitae-je

Néhány mondatban összefoglalva szeretném Kovács Gyula életútját felvázolni, hogy jobban megismerhessék azok, akiknek nem volt alkalmuk erre, és ne merüljön feledésbe ennek a kiváló embernek és tudósnak a személye és munkája.

Ifj. Kovács Gyula 1932-ben született Békéscsabán, tisztviselő családban. Itt végezte el az általános és középiskolát. Orvos szeretett volna lenni, de az akkori politikai körülmények között, szülei származása miatt, erre nem volt lehetősége. Ezért a szegedi tudományegyetem Természettudományi Karán biológia–kémia tanári szakra felvételizett, és végig ösztöndíjasként végezte el az egyetemet.

1955-ben, frissen végzett tanárként Csurgóra helyezték ki a Csokonai Vitéz

Mihály Gimnáziumba, ahol három évet töltött. Közben, a tanári munka mellett, a környék malakofaunáját is kutatta. Később, 1960-ban, ebből a témából írta doktori disszertációját „Somogy-Csurgó és környéke Molluscafaunája” címmel.⁶

1958-ban hazajött Békéscsabára, nevelőtanárnak az Út- és Híd-, Vízműépítő Technikum (ma Vásárhelyi Pál Műszaki Szakközépiskola) kollégiumába. Egy tanévben, 1961–62-ben, a nagykanizsai Landler Jenő Általános Gimnáziumban is tanított, de nem maradhatott ott, mert édesapja halála miatt vissza kellett térnie egyedül maradt édesanyja mellé. Így 1962-től Békéscsabán, a Szlovák Tanítási Nyelvű Gimnáziumban foglalt el egy éppen megüresedett tanári állást. 1967-től félfüggetlenített biológiai, majd 1974-től nyugdíjazásáig kémiai szakfelügyelője és szaktanácsadója volt Békés megyének.

1968-ban a Sebes György Közgazdasági és Kereskedelmi Szakközépiskolába (ma Széchenyi István Két Tanítási Nyelvű Közgazdasági Szakközépiskola) került, ahol 24 évet töltött el, egészen 1992-ben bekövetkezett nyugdíjazásáig.

⁶ KOVÁCS 1960. 1–42; KOVÁCS 1972. 86–94.

Haláláig 40 publikációja jelent meg a malakológia szakterületéről. Számára azonban a publikálásnál fontosabb volt a faunisztikai munka. 17 000 tételes gyűjteménye egy részéhez csere útján jutott hozzá. Ezeket elismert hazai és külföldi malakológusokkal bonyolította le: Pintér L., Varga A., Kuiper, J. G. J., Nordsieck, H., Klemm, W., Bodon, M., Paget, O., Maassen, W., Grossu, A. (2. ábra), Riedel, A. stb. A mintegy 200–250 csere során jelentősen gyarapodott gyűjteménye.⁷ A rendkívül gazdag gyűjteményt Kovács Gyula halála után a Magyar Természettudományi Múzeum vette meg (2. kép), és jelenleg annak Mollusca-gyűjteményét gazdagítja.

Ha valaki végigolvassa Magyarország, sőt Európa védett állatfajainak listáját, találkozni fog a nevével, ugyanis róla neveztek el egy általa felfedezett új puha-testű fajt.⁸ A korábban *Hygromia kovacsi* néven szereplő, most már *Kovacsia kovacsi*⁹ nevű szárazföldi csiga megtalálása nemcsak egy új faj felfedezése volt, hanem, amint a névváltozásból is kitűnik, egy új, önálló genust talált Kovács Gyula Békés megye erdeiben. A faj jelenleg már fokozottan védett endemizmus.

Elsőként végezte el – az addig a malakológia szempontjából fehér foltnak számító – „Békés megye Mollusca-faunájának alapvetését”.¹⁰ 1996-ban bekövetkezett haláláig számos tudományos munkában vett részt a malakológia területén, melyek során malakológus körökben világszerte ismertté tette szülőföldjét. Páratlan tudománytörténeti és faunisztikai ismerete sajnos sírba szállt vele.¹¹

⁷ KOVÁCS 1993. 91–96.

⁸ Az 1960-as években megtalált fajt 1972-ben írta le.

⁹ A faj neve 2001-ben változott meg.

¹⁰ KOVÁCS 1980. 51–83.

¹¹ Ezúton szeretném megköszönni Domokos Tamásnak, Fehér Zoltánnak és Sarkadi Lászlónak a cikk megírásához nyújtott segítségüket.

IRODALOM

BÁBA-KOVÁCS 1975

Bába, K. – Kovács, Gy.: Adatok a Királyhágó környéke, a révi szurdokvölgy és a Tordai hasadék Mollusca-faunájához (Románia Szocialista Köztársaság). Angaben zur Molluskenfauna der Umgebund von Királyhágó, des Klammtales von Rév und der Tordaier Schlucht (Rumänische Sozialistische Republik). Soosiana, 3. (1975) 27–34.

DOMOKOS 2003

Domokos T.: Emlékezés Kovács Gyulára a Kovacsia kovacsi (Mollusca, Gastropoda) megtalálójára (Békéscsaba 1932 – Békéscsaba 1996). Natura Bekesiensis, 5. (2003) 41–48.

FEHÉR-GUBÁNYI 2001

Fehér, Z. – Gubányi, A.: A Magyarországon élő puhatestűek listája a 2001. szeptember 2-i CLECOM lista alapján. – The checklist of Molluscs occurring in Hungary (based on the CLECOM Section I. published on 2nd September 2001.). In.: Fehér, Z. – Gubányi, A. (eds.): A magyarországi puhatestűek elterjedése. Budapest, 2001. 9–20. CD-melléklet.

GROSSU 1981, 1983, 1987

Grossu, A.V.: Gastropoda Romaniae. Vol. II., III., IV. Bucureșt, 1981, 1983, 1987.

KOVÁCS 1960

Kovács Gy.: Somogy-Csurgó és környéke Molluscafaunája. Doktori disszertáció. Békéscsaba, 1976. 1–42.

KOVÁCS 1972

Kovács Gy.: Somogy-Csurgó és környéke Mollusca-faunája. Állattani Közlemények, 59. (1972) 86–94.

KOVÁCS 1976

Kovács Gy.: Az *Oxychilus* (Riedelius) *montivagus* (KIMAKOWICZ, 1890) újabb romániai lelőhelye. Soosiana, 4. (1976) 61.

KOVÁCS 1977

Kovács Gy.: Újabb adatok a Vadu Crisului-i szurdokvölgy mészkőszikláinak csigafaunájához (Román Szocialista Köztársaság). Soosiana, 5. (1977) 59–61.

KOVÁCS 1980

Kovács Gy.: Békés megye Mollusca-faunájának alapvetése. BMMK, 6. (1980) 51–83.

KOVÁCS 1993

Kovács Gy.: Mollusca-gyűjteményem anyagáról. Malakológiai Tájékoztató, 12. (1993) 91–96.

PELBÁRT 2000

Pelbárt Jenő: Magyarország recens Mollusca faunájának tudományos névszótára. Nagykovácsi, 2000.

RICHNOVSZKY-PINTÉR 1979

Richnovszky, A. – Pintér, L.: Vízicsigák és kagylók (Mollusca) kishatározója. Vízügyi Hidrológia, 6. (1979) VIZDOK.

SOÓS 1945

Soós L.: A Kárpát-medence Mollusca-faunája. Budapest, 1945.

VARGA-PINTÉR 1972

Varga A. – Pintér L.: Zur problematik der Gattung Hygromia Risso, 1826. Fol. Hist.-nat. Mus. Matr., 1. (1972) 121–129.

**The Romanian aspects of the Mollusca collection of Gyula Kovács
(part of the Mollusca collection of The Hungarian Natural History
Museum)**

– Klára Váncsa –

Resume

Reading the collection diary of the malacologist with a european reputation, Gyula Kovács (1932–1996) I discovered that during his life he collected data in many parts of Romania.

Out of his entire Mollusca collection (17 000 items) the Romanian collection is 802 items, almost 5% of the entire collection. In spite of the many existing malacological collections there is only a few limited amount of data available concerning the malacofauna of the country.

Therefore I find it very important to publish the Romanian aspects of this considerable collection. In the article it's put in chronological and alphabetical order in order to be able to survey the data from either a chronological or a faunistical point of view.

I gave a brief summary on Gyula Kovács's life so that the ones that didn't know him would be able to form an idea of his personality, and the ones that knew him could commemorate this outstanding scientist with respect.

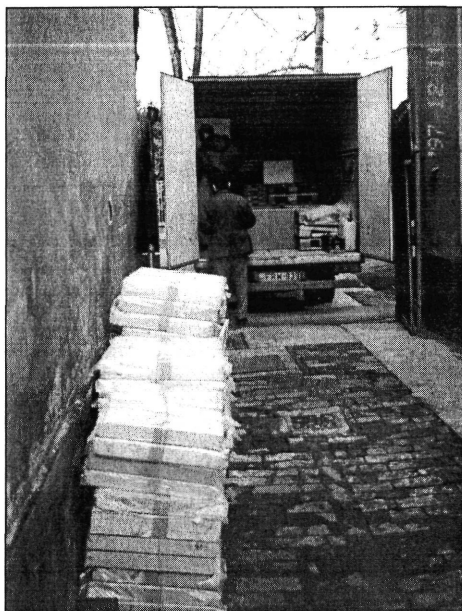
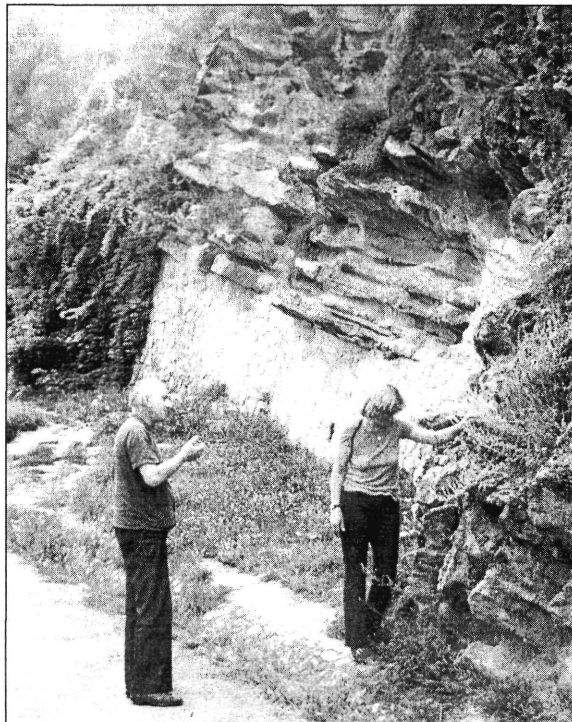
Váncsa Klára

5600 Békéscsaba

Wlassich sétány 11. 4/10.

E-mail: kaeszka@freemail.hu

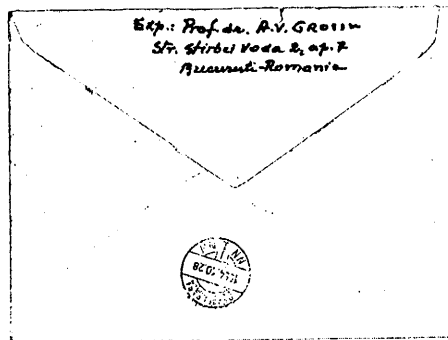
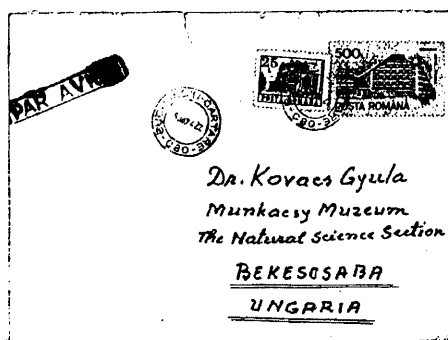
1. kép.
Az 1982-es gyűjtőút egyik
állomása: Kolozsváron,
a Fellegvár alatt
Domokosné Megyesi Évával
(Fotó: Domokos Tamás)

2. kép.
Kovács Gyula halála után
a Mollusca-gyűjtemény elszállítása
a Magyar Természettudományi Múzeumba
– 1997. 12. 11. (Fotó: Domokos Tamás)

<u>Romania, Toddy, Banat, Gornalazengy</u> <u>(Kucinsca), Aukla, legy: orionioniklar börtök</u> <u>1977. 07. 27.</u>		
	Sep. Kovács Gy.	
1. Chenopodia aliuta	71 db	
2. Pyramidula rugosioris	23 "	
3. Sphecopterus trivialis	3 "	
4. Vallonia costata	6 "	
5. Granaria frumentum	23 "	
6. Ornithoglossa riondani	23 "	
7. Apeca rindobromeni	2 "	
8. Helicigona trizona	8 "	
9. Truncatellina cylinaria	9 "	
10. Cochlosina laminata	1 " do Nordsieck	
11. Anagaria nigro-rugosioris	33 " ++	
12. Laciniosina marginata	1 " --	
13. Laciniosina plicata	3 " --	
14. Anagaria costata	4 " --	
15. Oxychilus inspirator	1 " do Nordsieck	
<u>Romania, Toddy, Rivi-nurari: Pestera</u> <u>Cu apa (1885 m)</u> <u>1979. 08. 22.</u>		
	Sep. Kovács Gy.	
1. Paludicola Transylvanica	5 db	
<u>Romania, Toddy, Rivi-nurari a mnt. Zicang-</u> <u>Sanang Transylvan. Muntii Tãrãuca Crãinilor:</u> <u>Sãdu Crãinilor</u> <u>1974. 08. 22.</u>		
	Sep. Kovács Gy.	
1. Laciniosina plicata tricolora	5 db	
2. Cochlosina laminata	15 "	
3. Ruthenica filigera Transylvanica	50 "	
4. Anagaria costata (anna?)	140 "	
5. Laciniosina plicata	2 "	
<u>Romania, Toddy, Muntii Anului, Sãdita</u> <u>(Rãdãbunã), Pãdure Grãtarã: Crãpa Bãditi</u> <u>forma longica - longicollis</u> <u>1974. 08. 23.</u>		
	Sep. Kovács Gy.	
1. Cochlosina laminata	2 db	
2. Ruthenica filigera	25 "	
3. Ruthenica filigera Transylvanica	45 "	
6. Chenopodia aliuta	55 db	
7. Pyramidula rugosioris	1 "	
8. Orula dolium	5 "	
9. Aicula microssina	19 " det. Nordsieck?	
10. Agopina pusa	8 "	
11. Aitona pallidula	7 "	
12. Oxychilus glaber	15 "	
13. Oxychilus depressus	3 "	
14. Vallonia pulchella	6 "	
15. Nitida Transylvanica	3 "	
16. Truncatellina cylindrica	17 "	
17. Carychium tridentatum	18 "	
18. Stygomyia Transylvanica	8 "	
19. Granaria frumentum	31 "	
20. Anagaria trizona	9 "	
21. Lymnæa truncatula	1 "	
22. Helicigona banatica	18 "	
23. Apeca rindobromeni	2 "	
24. Paratyaera fraticum	18 "	
25. Liliæ rumalis	5 "	
26. Aukbarbia himakavici	3 "	
27. Agopina nitens	24 "	
28. Trichia bicolor	5 "	
29. Helicigona faustina	100 "	

1. ábra. Kovács Gyula „gyűjtési naplójának” egyik oldala.
 Látható, hogy a meghatározások során figyelembe vette Pintér L., Subai P.
 és Nordsieck, H. segítségét is

2. ábra. Egy Grossu professzor úrtól kapott levél 1994-ből
 (Grossu, Alexandru V. – 1910–2004 – a legelismertebb román malakológus)